

Quan la ciència té nom de dona

Commemorem el Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència amb una conversa amb la biòloga Isabel Dorado-Liñán i l'arqueòloga Helena Domínguez

Les científiques Isabel Dorado-Liñán i Helena Domínguez | Alma, la xarxa social social

La Unesco va decidir fa cinc anys establir un dia internacional per reconèixer el paper que dones i nenes desenvolupen a la ciència i la tecnologia en el món actual. Menys del 30% dels investigadors científics d'arreu del món són dones i, en bona mesura, és perquè continuen trobant dificultats i obstacles per progressar en aquest camp.

[noitext]

Per contribuir a donar més visibilitat al paper de les dones a la ciència i alimentar les aspiracions de nenes i joves en aquest sector, CaixaForum Madrid ha organitzat la jornada col·loqui "Ciència amb nom de dona?" (https://caixaforum.es/es/madrid/p/ciencia-con-nombre-de-mujer_a11154052/?utm_source=naciodigital&utm_medium=acuerdoredaccional&utm_campaign=alma&utm_content=&utm_term=), en la qual participen diverses professionals de l'àmbit científic, com la biòloga Isabel Dorado-Liñán i l'arqueòloga Helena Domínguez.

Ambdues reflexionen sobre ciència i gènere en una entrevista a Alma, una nova manera de parlar de la realitat social

(https://miradesambanima.org/?utm_source=naciodigital&utm_medium=acuerdoredaccional&utm_campaign=alma&utm_content=&utm_term=). Amb actitud i optimisme. Des de la diversitat. I a partir de les històries de "la Caixa". Alma, la xarxa social social vol ser també un punt de trobada de les infinites realitats socials del nostre món.

- Com de necessàries veieu iniciatives com aquesta jornada, destinada a ajudar a visibilitzar el paper de la dona a la ciència?

- Isabel: Són imprescindibles, perquè són un primer pas per augmentar aquesta visibilitat i animar les nenes a dedicar-se a la carrera científica. Es tracta de promoure un canvi en edats més primerenques perquè vagi evolucionant l'estatu quo que hi ha actualment en la recerca.

- Helena: També és una manera d'obrir-nos al públic, perquè de vegades els científics tendim a tancar-nos una mica en les publicacions i en la feina, i no hi ha projecció cap a la societat i menys encara cap a públics com el de les nenes o les joves que estan en els últims anys d'institut.

- Podeu descriure una mica la vostra àrea de treball?

- Isabel: Em dedico a l'ecologia forestal i treballo en l'adaptació de boscos al canvi climàtic. Les ajudes que vaig rebre de 'la Caixa' em permeten estar treballant en la modelització de boscos en diferents escenaris de canvi climàtic, per saber realment quines probabilitat hi ha que unes espècies sobrevisquin i altres no, i quines actuacions es poden dur a terme per preservar la cobertura forestal, que al final és molt important en la lluita contra el canvi climàtic.

- Helena: El meu camp és totalment diferent. Jo em dedico a la història antiga i a l'arqueologia. Investigo el contacte entre Orient i Occident en el món antic, concretament entre Pèrsia i Grècia a l'època clàssica i, de fet, gràcies a una beca de postgrau de 'la Caixa' als Estats Units vaig estar en contacte amb col·leccions arqueològiques que provenen d'aquestes zones, per intentar aclarir una mica més què passava en aquell moment històric. També treballo en qüestions relatives al patrimoni històric: com a docent en l'àmbit del turisme i la història antiga, i com a arqueòloga en arqueologia de prevenció i urgència.

Les científiques Isabel Dorado-Liñán i Helena Domínguez. Foto: Alma, la xarxa social social

- En algun moment us vau plantejar que el fet de ser dones podia suposar un problema per assolir el vostre somni?

- Isabel: Quan vaig decidir dedicar-me a l'ecologia forestal ja em vaig adonar que el paper de la dona no era fàcil, perquè és un món dominat fonamentalment per enginyers forestals, que són gairebé tots homes. Requereix molta feina de camp, que és dura. A les campanyes de camp, al començament em desplaçaven, no em deixaven fer la feina física, i durant força anys ha estat així. A mesura que una avança en la carrera investigadora, ja pot lluitar per canviar-ho; però els rols de gènere encara perduren.

- Helena: A mi m'ha passat una cosa semblant a la feina de camp com a arqueòloga, i em vaig adonar del mateix que tu: alguns rols continuen estant molt marcats.

- Aleshores, heu arribat a sentir alguna mena de prejudici o tracte diferent pel fet de ser dones?

- Isabel: Doncs desafortunadament, sí, diverses vegades. Crec que totes les dones que s'han dedicat a la carrera investigadora, com a mínim fins ara, han patit alguna mena de reticència en moments concrets al llarg de la seva vida. Un dels problemes fonamentals al qual ens enfrontem és el de la invisibilitat: tu ets aquí, tens un currículum molt bo, tothom et diu que ets molt bona, però quan surt una oportunitat, el perfil que els ve al cap acostuma a ser el d'un home. I la veritat és que si esmentes les paraules ?eminència científica?, a la major part de la gent la imatge que els ve al cap és la d'un home.

- Helena: Jo ho he vist també en alguns congressos: la manera en què alguns companys se t'adrecen, amb una certa condescendència... I està tan normalitzat que sovint no t'adones d'algunes coses fins que no hi penses bé. Ser dona i jove encara és un hàndicap.

- Si poguessis demanar un desig per millorar el sector, quin seria?

- Helena: Que l'administració pública deixi de retallar en l'obertura de places de recerca.

- Isabel: Estabilitat, ho tinc claríssim. Fa 15 anys que investigo i és difícil arribar a una estabilitat professional que et permeti sentir-te tranquil·la per fi amb la feina.

Les científiques Isabel Dorado-Liñán i Helena Domínguez. Foto: Alma, la xarxa social social

- Quin consell donaríeu a les nenes que es vulguin dedicar a la ciència?

- Isabel: Fa poc vaig parlar amb una investigadora que ha hagut de lluitar molt per ser on és i em va dir que no he de confiar cegament que algú promogui o impulsi la meua carrera científica, sinó que he de desenvolupar els meus propis recursos i fer que siguin el meu suport. I aquest és el consell que jo també donaria a qualsevol persona que es vulgui dedicar a la recerca científica.

- Helena: En el meu cas, a qualsevol nena amb inquietuds científiques li diria el mateix que em van dir a casa: que estudiï el que realment vulgui, perquè sovint la gent tria una carrera pensant si li reportarà més o menys benefici econòmic, però això és un error, ens hem de guiar pel que de debò ens agrada.

- Així que si unes nenes us escolten, s'acosten a vosaltres i us diuen que sou una inspiració per a elles i que es volen dedicar al que vosaltres feu, les hi animaríeu?

- Isabel: Totalment. El que passa és que els ha d'agradar molt, ha de ser molt vocacional, perquè la recerca no és una feina, és un estil de vida. Tu vius per això i per a això. El teu cap no para mai, sempre estàs pensant en això. Si realment és una cosa que els entusiasma, jo les hi animo, perquè realment t'aporta molta satisfacció personal. I potser els donaria uns quants consells per no cometre els mateixos errors que jo.

- Helena: Jo també les hi animaria, sobretot si diuen que es volen dedicar a les ciències socials i les humanitats, que sembla menys vistós. Tot i que és veritat que és molt vocacional, crec que si hi trobes el teu lloc, és molt gratificant.

- Isabel: Jo no ho canviaria per res.

[noticiadiari]2/192818[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/191223[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/191020[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/190024[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/188237[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/187919[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/187538[/noticiadiari]